

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған жол қозғалысы ережелері

ЖАРИЯЛАНДЫ
26.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/173842/>

Сатимбекова Мархаббат Жиенбековна

Лауазымы: Тәрбиеші

Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы

Күншуақ» бөбекжай балабақшасы ЖШС

Кіріспе: Мектеп жасына дейінгі балалар – бұл өмірдің жаңа кезеңіндегі балалар, олар әлемді ашып, қоршаған ортаға танысуды бастайды. Осы кезеңде балалардың қауіпсіздігі, оның ішінде жолда жүру қауіпсіздігі ерекше маңызды. Жол қозғалыс ережелерін мектеп жасына дейінгі балаларға үйрету – бұл олардың болашақта дұрыс шешім қабылдай білуіне және жолда қауіпсіздік шараларын сақтауына көмектеседі.

1. Балаларға арналған жолда жүру ережелерін үйрету

Мектеп жасына дейінгі балалар жолда жүру ережелерін үйрену үшін ересектердің назарын қажет етеді. Әрине, бұл жастағы балалар жол қозғалыс ережелерін толық түсінбеуі мүмкін, бірақ ересектердің көмегімен қарапайым және түсінікті ережелерді меңгеруге болады. Балаларға жол қозғалысының қауіпсіздік негіздерін үйрету – олардың болашақта жолда өзін қауіпсіз сезінуіне ықпал етеді.

2. Жолда жүру ережелерінің негізгі аспектілері

А) Жаяу жүргіншілер үшін ережелер:

- Жаяу жүргіншілер жолы:** Балаларға жаяу жүргіншілер жолының белгісін таныстыру қажет. Ол – жол бойымен жүретін адамдар үшін ең қауіпсіз орын.
- Жасыл жарық:** Балаларға жасыл жарықтың өтпелі сигнал екенін түсіндіру керек. Жолдан өту үшін тек жасыл жарық жанып тұрған кезде ғана өтуге болады.
- Қызыл жарық:** Қызыл жарық жанып тұрғанда жолдан өтпеу керек, өйткені көліктердің жүруі тоқтамайды.

- **Қауіпсіздік аймақтары:** Балаларды жолда жүру кезінде қауіпсіз аймақтарды іздеуге үйрету керек, мысалы, жаяу жүргіншілер өткелдері немесе жерасты өткелдері.

Б) Жолдың қиылыстарында қауіпсіздік ережелері:

- **Қиылыстарда тоқтау:** Балаларды көше қиылыстарында тоқтап, айналаға қарап, көліктердің жоқтығына көз жеткізуге үйрету маңызды.
- **Жолдан өтерде ересектердің көмегі:** Кішкентай балаларға жолдан өтер алдында ата-аналары немесе қамқоршыларының қолынан ұстағаны абзал.

В) Жол бойында жүру тәртібі:

- **Жолдың сол жағында жүру:** Егер жаяу жүргіншіге арналған тротуар болмаса, балаларға жолдың сол жағында жүруді үйрету керек. Бұл көліктерге қарай жүруді қамтамасыз етеді, әрі көлікпен кездескен кезде жақсы көруге мүмкіндік береді.
- **Көшенің жиегінен аулақ болу:** Балалар жолда жүрген кезде жолдың жиегінен алысырақ жүріп, көліктерден алшақ болуға тиіс.

3. Велосипедпен жүру ережелері

Балалардың велосипедпен жүру ережелерін түсінуі де маңызды. Велосипед тебу кезінде балаларға келесі ережелерді сақтау қажет:

- **Қорғаныс шлемі:** Велосипед тебетін балалар міндетті түрде қорғаныс шлемін киюі керек. Бұл оларды бас жарақаттарынан қорғайды.
- **Жол қозғалысы ережелерін сақтау:** Велосипедшілер үшін де жол қозғалысы ережелері бар, оларды үйрету арқылы балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге болады.
- **Жолдың жиегімен жүру:** Велосипедпен жүргенде балаларға жолдың шетінде жүру ұсынылады, себебі бұл олардың көлікпен соқтығысуын болдырмайды.

4. Жолда жүру кезінде ересектердің бақылауы

Мектеп жасына дейінгі балалар әлі де жолда қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін ересектердің назарында болуы керек. Балаларды көшеге шығар алдында олардың киімдеріне және қауіпсіздік құралдарына назар аудару қажет. Ата-аналар мен тәрбиешілер балаларды өз бетімен көшеге шығармауы керек, олар әрқашан балалардың қасында болуы тиіс.

5. Жол қозғалысы ережелерін ойын арқылы үйрету

Мектеп жасына дейінгі балаларға жол қозғалысы ережелерін үйрету үшін ойын элементтерін қолдану тиімді әдіс болып табылады. Мысалы:

- **Ойыншық көліктермен ойын:** Балаларға ойыншық көліктермен жол қозғалысы ережелерін түсіндіру арқылы оларды қызықтырып үйретуге болады.
- **Жол қозғалысы картасы:** Жол қозғалысын бейнелейтін карталарды қолдана отырып, балаларға дұрыс жүру жолдарын көрсету.
- **Ережелерді қайталау:** Қысқаша ережелер мен белгілерді қайталап, балаларға оларды есте сақтауына көмектесу.

Қорытынды

Мектеп жасына дейінгі балаларға жол қозғалысы ережелерін үйрету олардың болашақта қауіпсіздік шараларын қабылдай алуына негіз болады. Бұл кезеңде ересектердің дұрыс бағыт-бағдары мен ойын арқылы берілген білім балалардың өміріне үлкен әсер етеді. Балаларға жолда жүру мәдениетін және қауіпсіздігін ерте жастан қалыптастыру – олардың денсаулығын сақтап, өмірлік тәжірибе алуына мүмкіндік береді.

Қолданылған әдебиеттер:

1. Жолда және көлікте қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері бойынша нұсқаулық
2. Интернет желісі